АНТИКОР

Топ-теми:
- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

Пошук...

НОВИНИ | КОНФЛІКТИ | ПОЗИЦІЯ | ДУМКА | ПОДІЇ | ВІЙНА | ВІДЕО | БЛОГИ

Сергій Курченко та його мільярдні схеми: як олігарх викачував гроші з України

Читать на русском | Read in English | Додати на банкет дивіденд в Google

Сергій Курченко під час мільярдні схеми: як олігарх викачував гроші з України

Сергій Курченко за кілька років побудував масштабну бізнес-імперію, яку правоохоронці пов'язують із розкраданням державних ресурсів та виведенням коштів. За оцінками слідства, у 2010–2014 роках сума заволодіння і легалізованих коштів перевищила 12 млрд грн.

Про це пишеться в матеріалі Argumentua.

10 років заочного розслідування, сотні томів справ і розкрадання «Аграрний фонд». Курченко довів, що для створення «здательної економіки не потрібні технології — достатньо мати під рукою ручний аукціонний комітет і літак до Москви

Історія українського олігархату знає чимало прикладів стрімкого збагачення, але злет Сергія Курченка у часи президентства Віктора Януковича навіть на цьому тлі виглядає як карколомний детектив. Молодий бізнесмен із Харкова, який фактично незвідки з'явився у великій грі, за кілька років перетворився на одного з найвпливовіших гравців вітчизняного паливно-енергетичного ринку, медіамагната та власника футбольного клубу «Металіст». За лощеним фасадом групи компаній СЕПЕК (ВЕТЕК) ховалася масштабна злочинна схема, у центрі якої стояло системне викачування ресурсів із державних підприємств та фінансового сектору.

Слідство розплутувало ці вузли протягом багатьох років, аби скласти повну картину того, що відбувалося у період з 2010 по 2014 рік. За оцінками правоохоронних органів, сума заволодіння та згодом легалізованих коштів сягає понад 12 мільярдів гривень.

У цій гігантській ресурсній піраміді були задіяні високопосадовці профільних міністерств, керівники державних компаній, регуляторні органи та низка фіктивних структур, створених виключно для виведення капіталу. По суті, йшлося про створення паралельної економіки, де державні ресурси перетворювалися на приватні статки близького кола тогочасного глави держави.

Ключовим елементом фінансового успіху угруповання була оборудка зі скрапленим газом, який належав ПАТ «Укрнафта» та ПАТ «Укргазвидобування». Через ручні аукціонні комітети та за рамним спрощеним посадовцям Міністерства енергетики, Міністерства економіки, Ради з питань Україн та кількох обласних держадміністрацій скрапленний газ, призначений для побутових потреб населення за пільговими цінами, фактично скуповувався за безцінь. Згодом цей самий ресурс за допомогою підконтрольних фірм реалізовувався вже за ринковими цінами на комерційній основі, генеруючи надприбутки для організаторів схеми.

Втім, агро- та паливний сектор були лише частиною цієї велетенської конструкції. Тінькова імперія активно запускала щупальця у фінансову систему України, створюючи цілу мережу підконтрольних банків, які використовувалися для зарубіжної та подальшого виведення коштів. Подібні масштабні махінації стали можливими завдяки тому, що державні інституції втратили контроль над власними ресурсами, а регуляторні органи виявилися беззахисними перед політичним тиском.

Багатовекторний грабунок

Арсенал методів, якими користувалася злочинна організація, вражає своєю різноманітністю та зухвалістю. Окрім паливного ринку, важливою мішенню став «Нафтогаз України». Слідство зафіксувало спроби виведення коштів із цієї державної компанії через підробленні документи, зокрема намагання привласнити астрономічну суму у 5,1 мільярда гривень. Кожен подібний крок вимагав високого рівня координації між топчиновниками, які заплющували очі на очевидні порушення закону та підписували потрібні папери.

Не менш руйнівними виявилися схеми у банківській сфері. Під контроль угруповання потрапили ПАТ «Реал Банк» та ПАТ «Бронбізнесбанк», які швидко перетворилися на інструменти для викачування коштів платників податків. Отримавши від Національного банку України стабілізаційні кредити, призначені для підтримки ліквідності та фінансової стійкості установ, майже миттєво перераховувалися на фірми-прокладки та виводилися з країни. У результаті махінацій із кредитами та штучних угод з облігаціями між «Реал Банком», «Бронбізнесбанком» та ПАТ АБ «Укргазбанк» з орбіти державного контролю випали сотні мільйонів гривень.

Окремий резонансний епізод стосувався махінацій із ПАТ «Аграрний фонд». Через схеми купівлі-продажу державних облігацій та фіктивні правочини з ресурсами фонд втратив колосальні суми, які мали спрямовуватися на підтримку вітчизняного агросектору та забезпечення продовольчої безпеки. Перелік підприємств, які зазнали збитків від дій олігарха та його спільників, охоплює практично всі стратегічні галузі української економіки того періоду.

Правоохоронна система кваліфікувала ці дії за цілою низкою статей Кримінального кодексу України. До обвинувального акту увійшли інкримінації щодо створення злочинної організації (ч. 1 ст. 255), привласнення та розтрати майна шляхом зловживання службовим становищем (ч. 5 ст. 191), фіктивного підприємництва (ч. 2 ст. 205), легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом (ч. 3 ст. 209), ухилення від сплати податків (ч. 3 ст. 212), а також службового підроблення та використання підроблених документів (ч. 1 ст. 366, ч. 3 ст. 358 КК України).

Роки втечі та юридична марафонська дистанція

Розплата за масштабні оборудки затягнулася на довгі роки через втечу головного фігуранта. 14 лютого 2014 року, коли у центрі Києва вирішувалася доля країни, Сергій Курченко залишив територію України на власному літаку та вилетів до росії, де переховується й досі. Вже у березні 2014 року його було оголошено у міжнародний розшук, проте це лише поклало початок тривалій юридичній процедурі, яка розтягнулася на ціле десятиліття.

Українські суди пройшли через довгий ланцюг процесуальних етапів, аби надати слідству можливість рухатися далі у заочному форматі. На початку 2016 року ВАКС заочно обрав для Курченка запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, а у березні 2018 року Печерський районний суд Києва надав дозвіл на проведення спеціального досудового розслідування. Збір доказів вимагав опрацювання тисяч томів матеріалів, проведення численних експертиз та допитів свідків, адже йшлося про мережу з сотень пов'язаних компаній.

Переломним моментом для справи стало передання обвинувального акта до Вищого антикорупційного суду наприкінці 2022 року. Офіційно судовий розгляд розпочався 9 грудня 2022 року, а вже на початку 2025 року ВАКС пройшов підготовчий етап та призначив розгляд справи по суті. За клопотанням прокурорів суд задовольнив проведення спеціального судового провадження (in absentia), що дозволяє вершити правосуддя навіть за відсутності самого обвинуваченого на лаві підсудних.

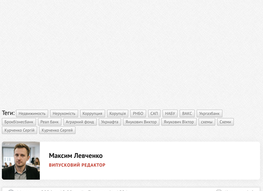

Для антикорупційних органів — НАБУ та САП, які перебрали на себе провадження від Генеральної прокуратури, ця справа стала іспитом на здатність доводити до логічного завершення розслідування щодо топфігурантів минулого режиму. Українська вирозку в такій справі має не лише моральне, а й важливе юридичне значення для майбутньої конфіскації заблокованих активів та притягнення до відповідальності всіх причетних осіб.

Санкційний зашморг та американський слід

Перепереховуючись у москві, Сергій Курченко не припинив своєї деструктивної діяльності. Влада США обвинувачує олігарха у багаторічних махінаціях, спрямованих на обхід санкційного режиму, запроваджених Сполученими Штатами проти російського паливно-енергетичного сектору та підконтрольних ватажків на окупованих територіях. Використовуючи складні схеми та офшорні юрисдикції, він намагався вибудувати нові «сірі» торговельні ланцюжки вже на користь країни-агресорки.

У відповідь на загрози національній безпеці навесні 2021 року Рада національної безпеки і оборони України застосувала персональні санкції проти низки колишніх можновладців, серед яких опинився і Курченко. Рішенням РНБО, введеним у дію указом Президента, його активи на території України були заблоковані строком на 10 років. Підставою для цього стала не лише економічна шкода, завдана у минулому, а й прямо підтверджена причетність до дій, що загрожують суверенітету України, та сприяння терористичній діяльності, зокрема, після початку повномасштабного вторгнення рф.

Показово, що втікач намагався чинити юридичний опір і оскаржував санкції в українських судах, вважаючи блокування своїх рахунків та майна «незаконними». Проте позиція держави виявилася юридично непохитною. На початку березня 2025 року Міністерство юстиції України повідомило, що суд остаточно підтвердив законність та обгрунтованість застосованих санкцій щодо Курченка. Це рішення відкрило шлях до подальшого стягнення його майна в доході держави через ВАКС.

Справа Сергія Курченка — це не просто процес над окремим бізнесменом, а вирок усій системі «олігархічного капіталізму», яка роками підривала українську державність зсередини. Остаточне завершення судового розгляду у Вищому антикорупційному суді та винесення вироку має стати важливим прецедентом, який доведе: навіть через роки втечі та спроб сховатися за кордоном, юридична відповідальність за розкрадання національного багатства є неминучою.

Важливі новини

ЦЕНЗУРА | КАК ОБЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

Усі дати | По категоріях | По коментарях

13:08 Трамп знову звинуватив Байдена у скороченні запасів боєприпасів США через допомогу Україні [2]
12:57 В Іспанії українських чоловіків почали масово перевіряти через «Резерв»+ [5]
12:51 Трамп під час гри в гольф у Нью-Джерсі скоював. ЗМІ: Інтерпол
12:45 Європа неохоче передає Україні ракети для Patriot через нестачу власних запасів. — Politico [5]
12:39 Бійці 121-ї бригади ЗСУ публічно звернулися до головнокомандувача Драпатого зі скаргами на відсутність ротацій, їжі та води, через що вони зкушені пити сечу [6]
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
12:35 У Білгороді-Дністровському повідомили про вибухи [5]
12:30 Сили оборони України з початку року знищили понад 260 тисяч російських дронів
12:24 Польський депутат Андрей Шліхта закликав депортувати безробітних українців прямовисно вну
12:19 Сили оборони уразили російський «Бук-М3» вартістю близько 45 мільйонів доларів [5]
12:15 Маршалок Сейму Польщі Влодзімєж Чмахальт закликав відновити взаємну довіру між Польщею та Україною
12:08 Сергій Курченко та його мільярдні схеми: як олігарх викачував гроші з України [5]
12:02 Котяні і пачки доларів: київський лікар-невролог за 6–10 тисяч доларів допомагав здоровим людям отримувати інвалідність [5]
11:57 Екскитник у Польщі визнав, що брав хабарі за пропуск контрабандних сигарет із Білорусі: збитки бюджету – 626 мільйонів злотих
11:51 Війна може не бути до 20 годин на добу, якщо РФ почне масовано бити по енергетиці. — Полевий
11:45 Нова банкнота в 2000 грн з'явиться в Україні 4 вересня. — НБУ
11:40 Сили оборони ураховали НПЗ «Роснефтеоргсинтез у Росії: на заводі спалахнула пожежа
11:35 ЄС, Мета і TikTok створюють спецзагін для боротьби з дезінформацією на тлі загрози нового прориву кордону
11:30 Росіяни посилили атаки на Харківському напрямку: Трегубов назвав найактивніші ділянки
11:25 У Києві співробітники ТЦК викрали чоловіка на вулиці Снових Стрілців [2]
11:20 Помер білоруський політик і колишній кандидат у президенти Олександр Мілінкевич
11:14 У Прилуках знову пролунав вибух: місто перебуває під атакою дронів
11:08 На Бровамі жетонами вилучили старовинні книги Дарвіна та Вольтера, які намагалися вивезти до Румунії

Теги новини

COVID-19 израиль Россия Азия Война Война ВСУ Вторжение Донецк Трамп Донбасс дтп Зеленский ЗСУ Киев Киев коронавирус курорты Напад Росії на Україну Нападение Россия на Украину оккупанты пускают Порошенко Путин Росія Россия США США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?
- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Теги: Корумпованість | Корупція | Корупція | РНБО | САП | НАБУ | ВАКС | Зеленський | Бронбізнесбанк | Реал Банк | Аграрний фонд | Порошенко | Янукович Віктор | Януковичі Віктор | Шлінко | Сапко | Курченко Сергій | Курченко Сергій

Максим Лепченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

11 серпня 2026 г., 12:08 | Переглядів: 1584 | Коментарі: 0

Рекомендувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2015-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Всі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook | RSS-підписка
Twitter | Email розсилка
YouTube | Мобільна версія

EDKONI